

Klimaatmaatregelen Belastingplan 2026

Mr. M. Betjes
15 oktober 2025

De snelheid waarmee verduurzaming zich de afgelopen jaren ook binnen het fiscale domein ontwikkeld heeft, lijkt nu wat te verminderen. Naast in de VS en op EU-niveau, waait ook in Nederland momenteel een andere wind. Met het Belastingplan 2026 zet het demissionaire kabinet wel verdere stappen in de energietransitie, maar wordt rekening gehouden met de concurrentiepositie van bedrijven. In dit artikel behandelt de auteur de fiscale klimaatmaatregelen als onderdeel van het belastingplanpakket 2026.

1. Inleiding

De snelheid waarmee verduurzaming zich de afgelopen jaren ook binnen het fiscale domein ontwikkeld heeft, lijkt nu wat te verminderen. Naast in de VS en op EU-niveau, waait ook in Nederland momenteel een andere wind. Met het Belastingplan 2026 zet het demissionaire kabinet wel verdere stappen in de energietransitie, maar wordt rekening gehouden met de concurrentiepositie van bedrijven. Zo wordt aan de ene kant de CO₂-heffing voor de industrie maximaal verlicht, maar aan de andere kant is het kabinet voornemens om de belasting op water significant te laten stijgen.

Het Belastingplanpakket 2026 ziet voornamelijk op fiscale beprijzing. Met beprijzen beoogt de overheid milieuvriendelijk gedrag te beïnvloeden. De afgelopen jaren is een verschuiving ingezet van belasting op arbeid naar meer belasting op vervuiling en het gebruik

van grondstoffen. Het aantal milieugerelateerde belastingen in Nederland is de afgelopen jaren ruim verdubbeld. Maar zoals gezegd waait er momenteel een andere wind. Het kabinet geeft in zowel de fiscale beleids- en uitvoeringsagenda 2025⁽¹⁾ als in een recent overzicht van fiscale prikkels om de circulaire transitie te versnellen⁽²⁾ aan dat een taxshift van arbeid naar vergroening in beginsel een aantrekkelijk principe is aangezien het de prikkel vergroot om vervuiling te verminderen, maar dat een dergelijke verschuiving in de praktijk ingewikkeld blijkt.

Een aandachtspunt bij milieugerelateerde belastingen is grondslagerosie. Fiscale prikkels op vervuiling en het verbruik van bepaalde niet-duurzame grondstoffen kunnen namelijk leiden tot een afname van de belastingopbrengsten indien belastingplichtigen verduurzamen of hun productie verplaatsen naar een ander land. Daardoor kan er bij groene belastingen een sluipend begrotingstekort ontstaan. Maar voordat we dat punt hebben bereikt, kunnen mechanismen om milieuvriendelijk gedrag te belonen en milieuvriendelijk gedrag te stimuleren effectief zijn. Het kabinet meent dat de opbrengst van milieugerelateerde belastingen vanuit een begrotingsperspectief beter ingezet kan worden voor structurele lastenverlichting op arbeid.

Naast belonen kan de overheid ook gebruikmaken van twee andere instrumenten: verbieden en stimuleren. Het stimuleren van milieuvriendelijk gedrag, via subsidies en incentives, zien we op wereldwijde schaal steeds vaker. De energietransitie kent een stevige kostencomponent en via publieke financiering kan een deel van de investeringsplannen gesteund worden. Ook de Europese Commissie zet meer in op stimuleren, onder meer via de EU Clean Industrial Deal.⁽³⁾ Een plan om de Europese industrie te beschermen met het reduceren van CO₂-uitstoot als de sleutel tot groei. Afgelopen zomer heeft de Europese Commissie aanbevelingen met betrekking tot fiscale incentives gepubliceerd.⁽⁴⁾

De Europese Commissie zou graag zien dat lidstaten fiscale maatregelen treffen die investeringen in schone technologie stimuleren. Denk hierbij aan het versneld afschrijven van bijvoorbeeld zonnepanelen, energieopslagtechnologie, warmtepompen, waterstoftechnologie en dergelijke. Wat hierbij opvalt is dat de Europese Commissie vooreerst lijkt te focussen op incentives binnen het winstbelastingdomein, terwijl blijkens de mediapublicaties de Europese industrie juist

te kampen lijkt te hebben met tegenvallende cijfers. Kortom, de potentiële effectiviteit van dergelijke maatregelen vormt een vraagteken.

Volgens het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) is het *heel erg onwaarschijnlijk* dat Nederland het wettelijke klimaatdoel van 55 procent emissiereductie in 2030 haalt. Dit betekent dat stevig structureel beleid steeds urgenter wordt. Vanuit het nieuwe nog te vormen kabinet zijn derhalve vergaande maatregelen nodig om alsnog de in de Klimaatwet vastgestelde klimaatdoelen te halen. Een korte blik in de verkiezingsprogramma's van de politieke partijen lijkt hier niet helemaal bij aan te sluiten.

De PVV en Forum voor Democratie zijn kritisch op het huidige klimaatbeleid; het zou onhaalbaar en onbetaalbaar zijn. Voor de VVD is energiebeleid veiligheidsbeleid; voor een veilige toekomst is een weerbaar en onafhankelijk energiesysteem nodig. Het CDA blijft zich wel inzetten op klimaatneutraal in 2050 en ook GroenLinks-PvdA streeft naar een groene toekomst.

Het pakket Belastingplan 2026 voorziet samenvattend in de volgende fiscale klimaatmaatregelen:

1. CO₂-heffing industrie maximaal verlicht;
2. verhoging belasting op leidingwater;
3. aanpassing belastingvermindering energiebelasting;
4. verzwaring belastingdruk afvalverwerkers;
5. vergroening van het wagenpark;
6. vliegbelasting gedifferentieerd naar afstand;
7. wijzigingen in verband met EU CBAM per 2026.

Ik begin met de inhoud van het belastingplanpakket 2026 op het gebied van klimaat en daarna sta ik even stil bij richtinggevende maatregelen voor het nieuwe kabinet op het gebied van circulariteit.

2. Fiscale klimaatmaatregelen belastingplanpakket 2026

2.1 CO2-heffing industrie maximaal verlicht

De CO2-heffing voor de industrie is in 2021 ingevoerd maar staat al enige maanden ter discussie. In 2050 zou de hele Nederlandse economie klimaatneutraal moeten zijn. Dit vergt omvangrijke investeringen in verduurzaming. Het kabinet constateert dat de randvoorwaarden voor verduurzaming op dit moment niet altijd op orde zijn. Daardoor kunnen veel bedrijven niet tijdig verduurzamen, terwijl zij wel de CO2-heffing moeten betalen.

Het niet volledig beschikbaar zijn van de benodigde infrastructuur, onzekerheid rondom vergunningen en hoge energieprijzen staan investeringsbeslissingen in de weg. Hier komt bovenop dat het speelveld wordt beïnvloed doordat veel van deze bedrijven in een sterk internationaal georiënteerde markt opereren. Het kabinet erkent de moeilijke positie voor broeikasgas- en lachgasinstallaties. Bij broeikasgasinstallaties gaat het om installaties die onder het Europese emissiehandelssysteem (EU ETS 1) vallen.

Eind juni heeft de Tweede Kamer de motie-Van Dijk c.s.⁽⁵⁾ aangenomen. In deze motie werd de regering opgeroepen om de CO2-heffing industrie af te schaffen, omdat de Nederlandse industrie zwaar onder druk staat. Het kabinet gaat niet mee in het afschaffen maar heeft begin juli wel aangekondigd dat de CO2-heffing wordt opgeschort tot 2030.⁽⁶⁾

De CO2-heffing industrie is nu vormgegeven als een CO2-minimumprijs, wat betekent dat de nationale heffing het verschil is tussen de ETS-prijs en het heffingstarief. Er hoeft alleen heffing te worden betaald als de ETS-prijs lager ligt dan het heffingstarief. Dit geldt alleen voor de broeikasgasinstallaties die onder het ETS vallen. Lachgasinstallaties en afvalverbrandingsinstallaties betalen daarom het volledige heffingstarief. De impact van de CO2-heffing industrie op de concurrentiepositie van de industrie is afhankelijk van de ontwikkeling van de EU ETS-prijs. Momenteel schommelt de EU ETS-prijs rond de €75 per ton.

In het onderhavige Wetsvoorstel Belastingplan 2026 wordt voorgesteld om het tarief van de CO2-heffing voor ETS1- en lachgasinstallaties te verlagen naar €78,67 per ton CO2. Daarnaast wordt de hoeveelheid vrijgestelde rechten verruimd, door de reductiefactor in 2026 te verhogen en na 2026 constant te houden. Deze aanpassingen gelden alleen voor de ETS1- en lachgasinstallaties. Voor afvalverbrandingsinstallaties wordt de CO2-heffing als onderdeel van een breder pakket maatregelen juist aangescherpt, hierover later meer.

Hoewel de CO2-heffing dus niet wordt afgeschaft, leiden de aanpassingen er naar verwachting volgens het kabinet wel toe dat de financiële impact van de heffing vanaf 2026 zeer gering is. In 2026 ligt het heffingsstarief naar verwachting hoger dan de ETS-prijs en zullen niet alle bedrijven de CO2-heffing volledig kunnen vermijden. Doordat de vrijgestelde uitstoot na 2026 echter constant blijft, ontstaat vanaf 2027/2028 naar verwachting een overschot aan dispensatierechten. Dit overschot kunnen bedrijven verrekenen met de betaalde heffing in 2025 en 2026 via een carry-back.

Ondanks dat de 'CO2-heffing industrie' op termijn geen effect meer zal sorteren, blijft de heffing wel bestaan en lijkt op belastingplichtigen nog steeds de formele aangifte- en administratieverplichtingen te rusten.

Dit zou betekenen dat uiterlijk op 1 oktober 2027 nog aangifte over 2026 gedaan zou moeten worden, aldus inclusief een mogelijke belastingafdracht. En mogelijk idem voor de opvolgende belastingjaren tot 2030.

De verlichting van de CO2-heffing voor ETS1- en lachgasinstallaties leidt zonder alternatief beleid tot een negatief effect op verduurzaming. Het wordt namelijk goedkoper om CO2 uit te stoten, wat de businesscase van CO2-reductieprojecten verslechtert en het aantrekkelijker maakt voor bedrijven om investeringen uit te stellen. Het kabinet heeft daarom een onafhankelijk voorzitter gevraagd om met de Overlegtafel CO2-heffing industrie met alternatieven of ideeën voor aanpassingen aan het bestaand borgend instrumentarium te komen.

2.2 Verhoging belasting op leidingwater

De belasting op leidingwater wordt geheven ter zake van de levering van leidingwater via een aansluiting aan de gebruiker, met dien verstande dat de belasting momenteel wordt geheven over een hoeveelheid van maximaal 300 kubieke meter per wateraansluiting per jaar. Leidingwater wordt gedefinieerd als 'water dat door een drinkwaterbedrijf ter beschikking wordt gesteld, al dan niet van drinkwaterkwaliteit'. Als onderdeel van het Wetsvoorstel Belastingplan 2026 wordt onder meer het heffingsplafond van 300 kubieke meter gefaseerd geschrapt en de belastinggrondslag versmald naar water van drinkwaterkwaliteit.

Het heffingsplafond binnen de belasting op leidingwater is sinds de invoering in 2000 al enkele malen ter

discussie gesteld. Het meest vergaand gebeurde dat in 2013, toen om budgettaire redenen in de Begrotingsafspraken 2014 werd vastgelegd dat de belasting zou worden verhoogd en het heffingsplafond van 300 kubieke meter per jaar zou vervallen. Al snel bleek dit zodanig onevenwichtige gevolgen te hebben voor een kleine groep bedrijven, dat de voorgestelde maatregel bij een volgende nota van wijziging werd veranderd. De destijds aangewezen gevolgen zijn per heden volgens mij niet verdwenen, maar kennelijk minder zwaarwegend geworden.⁽⁷⁾

Het schrappen van het heffingsplafond zorgt ervoor dat belasting wordt geheven over het volledige waterverbruik. Het zou gebruikers die nu profiteren van het heffingsplafond een aanvullende prikkel geven om waterverspilling tegen te gaan. Met het schrappen van het plafond wordt de in de wet opgenomen teruggaafregeling overbodig. Momenteel bestaat er een teruggaafregeling voor verbruikers van leidingwater die leidingwater geleverd hebben gekregen van verschillende leveranciers en die daarbij, als gevolg van het heffingsplafond, meer belasting op leidingwater in rekening gebracht hebben gekregen dan wanneer zij van één leverancier geleverd hadden gekregen. De heffing wordt door afschaffing van het plafond een vlakke heffing met één tarief, wat de eenvoud ten goede komt.

Met het schrappen van het plafond wordt voorts het clusteren van aansluitingen overbodig. Het huidige plafond van 300 kubieke meter geldt per aansluiting. Een aansluiting wordt kort gezegd gedefinieerd als een WOZ-object. Onder voorwaarden kunnen WOZ-objecten met inachtneming van de Wet WOZ worden samengevoegd. Dit heeft tot gevolg dat voor de berekening van de belasting op leidingwater dan wordt uitgegaan van één aansluiting, onder toepassing van het plafond. Clustering kan er zo toe leiden dat de waterverbruiker minder belasting aan zijn waterleverancier hoeft te betalen.

Het plafond wordt in twee fases geschrapt. Per 2026 wordt het plafond verhoogd van 300 naar 50.000 kubieke meter en per 2027 wordt het plafond volledig afgeschaft. Deze gefaseerde afschaffing zou volgens het kabinet grote waterverbruikers in staat stellen om waar mogelijk tijdig te investeren in waterbesparende maatregelen. De tijd die hier wordt geboden lijkt mij (te) beperkt; het is immers al bijna 2026.

Zoals hiervoor aangehaald wordt leidingwater momenteel gedefinieerd als ‘water dat door een drinkwaterbedrijf ter beschikking wordt gesteld, al dan niet van drinkwaterkwaliteit’. Ook water dat niet van drinkwaterkwaliteit is, valt dus momenteel onder de BOL. Denk hierbij bijvoorbeeld aan specifiek proceswater of rivierwater. Dit gaat aldus veranderen; de grondslag zal versmald worden naar alleen water van drinkwaterkwaliteit.

2.3 Aanpassing belastingvermindering energiebelasting

Huishoudens en bedrijven worden de komende jaren geconfronteerd met een verder stijgende energierekening. Het kabinet hecht eraan om huishoudens hiervoor te compenseren. De energiebelasting kent een belastingvermindering. Dit is een vast bedrag per jaar dat ongeacht de verbruikte hoeveelheid elektriciteit en aardgas in mindering wordt gebracht op de energierekening. In 2025 is het bedrag €524,95 (excl. btw).

Voorgesteld wordt om met ingang van 1 januari 2026 de belastingvermindering structureel te verhogen, maar wel ten opzichte van het basispad. Het basispad voor 2026 was €510,50. Er komt dan een verhoging naar €519,80. Aldus een verhoging ten opzichte van het basispad maar een verlaging ten opzichte van de vermindering voor 2025.

De belastingvermindering wordt toegepast op elektriciteitsaansluitingen van objecten met een zogenoemde verblijfsfunctie. Het gaat dan om onroerende zaken die kunnen dienen als woning of ten behoeve van een bedrijf of beroep of anderszins een verblijfsfunctie hebben. Voor de zomer heeft het Ministerie van Financiën verkend of het mogelijk zou zijn om de belastingvermindering uitsluitend nog toe te passen op de energierekening van huishoudens.⁽⁸⁾ Op die manier zou het in de toekomst mogelijk zijn om uitsluitend huishoudens te compenseren voor oplopende energiekosten door verhoging van de belastingvermindering. Het is aan het nieuwe kabinet om hier al dan niet verder vorm aan te geven.

2.4 Verzwaring belastingdruk afvalverwerkers

De verlichting van de CO₂-heffing gaat derhalve niet gelden voor afvalverbrandingsinstallaties. Voor afvalverbrandingsinstallaties wordt het instrument aangescherpt om een extra prikkel te geven aan afvalverbrandingsinstallaties om CO₂ te reduceren. Voorts wordt door het kabinet gezocht naar dekking van gederfde inkomsten vanwege het niet doorgaan van de circulaire plasticheffing.

Via het wetsvoorstel wordt ten eerste het tarief voor de CO₂-heffing industrie stapsgewijs verhoogd naar €295 per ton CO₂ in 2030 (het basispad was €152). Ten tweede wordt de vrijgestelde uitstoot voor afvalverbrandingsinstallaties aangepast.

Tot en met 2030 blijft het heffingsdoel gelijk aan het basispad, namelijk 0,6 Mton (fossiele) CO₂-emissies in 2030. Na 2030 daalt de vrijgestelde uitstoot in gelijke stappen naar nul in 2033. Ten derde wordt handel in dispensatierechten tussen afvalverbrandingsinstallaties en andere industriële installaties uitgesloten. Dit voorkomt dat afvalverbrandingsinstallaties dispensatierechten kunnen kopen van andere industriële installaties.

Vornoemde aanpassingen aan de CO₂-heffing voor afvalverbrandingsinstallaties verstevigen volgens het kabinet de prijsprikkel om de afvang en opslag van CO₂ (CCS) toe te passen. Om deze reden heeft het kabinet ervoor gekozen om niet alleen de afvalstoffenbelasting te verhogen, maar ook de CO₂-heffing voor afvalverbrandingsinstallaties. Voorts heeft het kabinet een Werkgroep Afvalsector verzocht om te komen met een lijst van alternatieven binnen het afvaldomein voor de verzwarende van de belastingdruk.

Ook de afvalstoffenbelasting wordt hervormd, hetgeen impact heeft op de afvalverwerkers. In het wetsvoorstel wordt voorgesteld om de vrijstelling voor zuiveringsslib in de afvalstoffenbelasting per 2027 te laten vervallen. Zuiveringsslib is een bijproduct van waterzuiveringsprocessen. Door het vervallen van de vrijstelling voor zuiveringsslib, zullen afvalverbrandingsinstallaties over het verwerken van het slib afvalstoffenbelasting moeten afdragen.

In de afvalstoffenbelasting wordt een apart tarief geïntroduceerd voor het storten van afval met ontheffing. Momenteel bestaat binnen de afvalstoffenbelasting één tarief voor het storten van afval, gelijk aan het tarief voor verbranden van afval. In

dit wetsvoorstel wordt voorgesteld om vanaf 2029 een verhoogd tarief toe te passen voor storten met ontheffing. In Nederland geldt een stortverbod voor een groot aantal afvalstoffen. Op verzoek van degene die een stortplaats exploiteert, kunnen Gedeputeerde Staten ontheffing van het stortverbod verlenen als er geen andere verwerkingsmogelijkheden zijn. In een recente evaluatie van de afvalstoffenbelasting is gesuggereerd dat partijen in de afvalketen oneigenlijk gebruik zouden kunnen maken van de regels om afval waarvoor een stortverbod geldt, via een ontheffing toch te laten storten. Dit kan zich voordoen wanneer storten goedkoper is dan verbranden. Dit vindt het kabinet onwenselijk en stelt daarom voor om een apart belastingtarief voor storten met ontheffing te introduceren, dat €10 per 1000 kilogram hoger ligt dan het effectieve tarief voor verbranden.

Tot slot, de tariefsverhoging. Met het wetsvoorstel wordt het tarief van de afvalstoffenbelasting verhoogd van €39,70 per ton afval per heden naar €90,21 per ton afval in 2028 tot structureel €113,81 per ton afval vanaf 2035.

Kortom, zowel via de CO₂-heffing industrie als de afvalstoffenbelasting krijgt de afvalverwerkingssector te maken met een verzwarende van de milieubelastingdruk. De budgettaire inkomsten uit de verzwarende specifiek voor afvalverbrandingsinstallaties zijn ingeschat op ruim een half miljard euro. Uitwijken naar het buitenland alsmede het meer toepassen van CCS zou goed kunnen leiden tot de afname van CO₂-emissie bij afvalverbrandingsinstallaties, waarmee het beoogde opbrengstmotief onder druk komt te staan.

2.5 Vergroening van het wagenpark

Het kabinet communiceert dat de vergroening van het wagenpark door moet gaan, al vraag ik mij af of die uiting strookt met de voorgestelde maatregelen.

Naast de 12% werkgeversheffing in het kader van de loonheffingen en fossiele auto's, hetgeen ik hier verder onbesproken laat, is het kabinet voornemens om emissievrije bijzondere personenauto's en emissievrije motorrijwielen minder ongunstig te behandelen. Met het aflopen van de bpm-vrijstelling voor emissievrije motorrijtuigen per 1 januari 2025 is een ongewenst verschil in behandeling ontstaan tussen enerzijds reguliere emissievrije personenauto's en anderzijds emissievrije bijzondere personenauto's, zoals kampeerauto's en voertuigen voor rolstoelvervoer, en emissievrije motorrijwielen. Terwijl reguliere emissievrije personenauto's in de bpm enkel worden belast met een vaste voet van €667 en voor emissievrije bestelauto's een nihil tarief geldt, worden voornoemde emissievrije bijzondere personenauto's vanaf 2025 belast volgens dezelfde tarieven als hun fossiele tegenhangers. Om de belastingdruk voor emissievrije bijzondere personenauto's te corrigeren, wordt voorgesteld om tot en met 2030 hetzelfde tarief te hanteren als voor reguliere emissievrije personenauto's, aldus een vaste voet van €667. Voor emissievrije motorrijwielen wordt voorgesteld om tot en met 2030 een separate vaste voet van €200 in te voeren. Vanwege de jaarlijkse afname van de CO₂-uitstoot van nieuwe conventionele personenauto's (autonome vergroening) worden in de bpm ten behoeve van een stabiele opbrengst wel jaarlijks de CO₂-schijfgrenzen en -tarieven aangepast. Deze aanpassing is zodanig vormgegeven dat de gemiddelde bpm-inkomsten per conventionele personenauto gelijk blijven.

Emissievrije personenauto's zijn door het gewicht van de accu zwaarder dan vergelijkbare fossiele auto's. Omdat de grondslag van de motorrijtuigenbelasting (mrb) grotendeels is gebaseerd op het gewicht van het motorrijtuig, moet voor een emissievrije personenauto zonder tariefkorting meer mrb worden betaald dan voor een vergelijkbare benzineauto. Om emissievrije personenauto's en vergelijkbare benzineauto's gelijker te belasten in de mrb is aangekondigd de tariefkorting te verhogen van 25% naar 30% in de periode 2026 - 2028.

Tot slot, de accijnskorting op onder meer benzine en diesel wordt met een jaar verlengd, tot 1 januari 2027. Tanken blijft derhalve langer voordelig. Hierbij is van belang dat de door het kabinet voorgestelde accijnstarieven boven de Europese minimumbelastingniveaus blijven, waardoor aan de eisen van de Europese richtlijn energiebelastingen wordt voldaan.

2.6 Vliegbelasting gedifferentieerd naar afstand

Verder vliegen wordt duurder. Via een separaat wetsvoorstel stelt het kabinet voor om bij de vliegbelasting rekening te gaan houden met de gevlogen afstand. Op dit moment geldt een vlak tarief van ruim €29 per vertrekkende passagier, maar nu wordt voorgesteld om het tarief per 1 januari 2027 te differentiëren naar de gevlogen afstand.

Het verschuldigde tarief aan vliegbelasting wordt gebaseerd op de bestemming waar de passagier vanaf een Nederlandse luchthaven naartoe vliegt. Hierbij kan worden aangesloten bij de eerste bestemming of bij de eindbestemming van de passagier. In dit wetsvoorstel is ervoor gekozen om het tarief te baseren op de eindbestemming van de passagier. Bij een heffing op basis van de eerste bestemming maken passagiers op lange vluchten vaker de keuze om eerst een korte vlucht te maken naar een andere (Europese) luchthaven, alvorens daar over te stappen op een langeafstandsvlucht. De eindbestemming wordt vastgesteld aan de hand van de eindbestemming in de door of voor de passagier afgesloten vervoersovereenkomst. Passagiers zouden dus kunnen overwegen om zelf afzonderlijke vervoersovereenkomsten af te sluiten, om zo onder een lagere tariefklasse te vallen.

De voorgestelde tariefstructuur maakt onderscheid tussen drie afstandscategorieën op basis van de eindbestemming van de passagier: 0 tot 2000 kilometer (met name Europese Unie), 2000 tot 5500 kilometer en meer dan 5500 kilometer. Bij het bepalen van de afstand tussen Nederland en de staat van bestemming is ervoor gekozen om aan te sluiten bij de hemelsbrede afstand tussen Amsterdam en de hoofdstad van de betreffende staat. Wat wel bijzonder is, is dat het Caribisch deel van het Koninkrijk onder het lage tarief valt.

Deze keuze is primair ingegeven door de bijzondere staatsrechtelijke en maatschappelijke banden tussen Europees Nederland en het Caribisch deel van het Koninkrijk. Het lage tarief is overigens vergelijkbaar aan het huidige tarief van ruim €29. Het middentarief gaat naar ruim €47 en voor de langeafstandsvluchten gaat een tarief van ruim €70 gelden.

Tot slot, de vliegbelasting wordt geheven over van Nederlandse luchthavens vertrekkende passagiers. Dit betreft alleen de passagiers die in Nederland opstappen. Passagiers die alleen overstappen op Nederlandse luchthavens, kortweg transferpassagiers, zijn uitgezonderd van de vliegbelasting.

2.7 Wijzigingen in verband met EU CBAM per 2026

Al circa twee jaar is de Europese Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM) van toepassing. Het CBAM heeft als doel om koolstoflekage te voorkomen door een CO₂-prijs te heffen op ingevoerde goederen uit landen van buiten de Europese Unie. Het gaat momenteel om de import van CO₂-intensieve productcategorieën, waaronder aluminium, ijzer en staal.

Tussen 1 oktober 2023 en 1 januari 2026 geldt een overgangperiode waarbij importeurs van CBAM-goederen of hun indirecte douanevertegenwoordigers verplicht een CBAM-rapportage per kwartaal aanleveren. Aldus uitsluitend rapporteren waarbij geen sprake is van een financiële afdracht.

Met ingang van 1 januari 2026 wordt het CBAM volledig operationeel. Vanaf dan moeten importeurs toegelaten CBAM-aangever zijn om CBAM-goederen te mogen importeren en gaan zij een prijs betalen voor de broeikasgassen die zijn uitgestoten bij de productie van de door hen ingevoerde CBAM-goederen.

Dit wetsvoorstel voorziet in de aanvullende bepalingen die nodig zijn om in Nederland ook uitvoering te kunnen geven aan die bepalingen van de Europese verordening die met ingang van 1 januari 2026 van toepassing worden en ziet grofweg op twee punten: ten eerste het aanwijzen van de rechtspersoon in Nederland die is belast met de verkoop en terugkoop van zogenoemde CBAM-certificaten (de Minister van Financiën) en ten tweede het verbieden van het in strijd handelen met een aantal bepalingen van de verordening waarbij nationale sancties opgelegd moeten kunnen worden.

3. Richting voor het volgende kabinet

Staatssecretaris Heijnen van Financiën heeft eind september een overzicht gepubliceerd⁽⁹⁾ van fiscale prikkels met een focus op het versnellen van de circulaire transitie. In het huidige lineaire systeem wordt duurzaam produceren veelal onvoldoende beloond. Fiscale maatregelen kunnen ervoor zorgen dat circulaire alternatieven economisch aantrekkelijker worden.

Nederland kent momenteel al een aantal fiscale prikkels die kunnen bijdragen aan circulaire doelstellingen, waaronder de afvalstoffenbelasting, de afdrachtvermindering voor speur- en ontwikkelingswerk (WBSO) alsmede incentives in de winstsfeer zoals de EIA, MIA en VAMIL. De staatssecretaris besteedt mijns inziens terecht ook aandacht aan niet-fiscale instrumenten. Denk hierbij aan de EU Single-Use Plastics-richtlijn (SUP), de nieuwe Verpakkingsverordening (PPWR) en nog te introduceren Circular Economy Act. Een versnelling van de circulaire transitie vereist namelijk een samenhangende inzet van verschillende beleidsinstrumenten, niet uitsluitend fiscaal.

In het overzicht worden diverse prikkels weergegeven, waaronder een heffing op niet-energetisch verbruik van minerale oliën, het afschaffen van de energiebelastingvrijstelling ter zake van non-energetisch verbruik van aardgas, verhoging van incentives, een milieubelasting op drankverpakkingen, een belasting op plastic producten en dergelijke. Logischerwijs komt de staatssecretaris niet zonder uitzondering tot de conclusie dat een meer Europese aanpak de voorkeur verdient, mede ter bescherming van lokale bedrijvigheid. Vanzelfsprekend wordt bij diverse prikkels afgesloten met de opmerking dat besluitvorming wordt overgelaten aan een volgend kabinet.

4. Afsluitende opmerkingen

Met de aangekondigde fiscale klimaatmaatregelen zet het demissionaire kabinet verdere stappen in de energietransitie, waarbij rekening wordt gehouden met de concurrentiepositie van (bepaalde) bedrijven. Het maximaal verlichten van de CO₂-heffing zal voor de industrie als een welkom initiatief kwalificeren, al wordt de heffing natuurlijk niet helemaal afgeschaft. Er komt meer focus te liggen op water en op circulariteit, waarbij met name afvalverwerkers de rekening zullen krijgen. Ik sluit, welhaast wederom, af met een oproep aan een volgend kabinet om milieugedreven (fiscale) prikkels voor zover mogelijk via Europese coördinatie aan te vliegen. Al weten we dat dat niet eenvoudig zal zijn.

Bronnen

- (1) Fiscale beleids- en uitvoeringsagenda 2025, 25 april 2025, kenmerk 2025-0000106485.
- (2) Overzicht van fiscale prikkels om circulaire transitie te versnellen, 26 september 2025, kenmerk 2025-0000452239.
- (3) Clean Industrial Deal - Europese Commissie.
- (4) European Commission makes recommendations on tax incentives to accelerate the Clean Industrial Transition - Taxation and Customs Union.
- (5) Kamerstukken, 36725, nr. 11.
- (6) Kamerbrief over CO2-heffing industrie | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl.
- (7) [Belasting op leidingwater | Rapport | Rijksoverheid.nl.
- (8) Kamerbrief verkenning belastingvermindering energiebelasting toespitsen op huishoudens | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl.
- (9) Kamerbrief Overzicht van fiscale prikkels om circulaire transitie te versnellen | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl.

Dit artikel is verschenen in Weekblad Fiscaal Recht,
[WFR 2025/289](#)

Contact

Merijn Betjes

Partner
ESG | Sustainability
NL Lead ESG Tax & Legal

+31 6 511 73 542

betjes.merijn@kpmg.com

[linkedin.com/in/merijn-betjes-56220330](https://www.linkedin.com/in/merijn-betjes-56220330)

Laan van Langerhuize 9
1186 DS Amstelveen

www.meijburg.nl

De informatie in dit document is van algemene aard en is niet bedoeld om de omstandigheden van een bepaalde persoon of entiteit te beoordelen. Hoewel we ernaar streven om accurate en tijdige informatie te verstrekken, kan er geen garantie worden gegeven dat dergelijke informatie accuraat is op de datum waarop deze wordt ontvangen of dat deze accuraat zal blijven in de toekomst. Zonder professioneel advies en na een grondig onderzoek van de specifieke situatie dient niemand te handelen op basis van dergelijke informatie.

Meijburg & Co is een Nederlandse maatschap van besloten vennootschappen, staat ingeschreven in het Handelsregister onder nummer 53753348 en is aangesloten bij de wereldwijde KPMG organisatie van onafhankelijke entiteiten verbonden aan KPMG International Limited, een Engelse private company limited by guarantee. De algemene voorwaarden van Meijburg & Co, gedeponseed bij de Kamer van Koophandel, zijn jegens een ieder van toepassing op alle door Meijburg & Co te verrichten werkzaamheden en te verlenen diensten. De algemene voorwaarden zijn te vinden op de website van Meijburg & Co (<http://www.meijburg.nl/algemenevoorwaarden>) en worden op verzoek toegestuurd.